

Åpningstale Villvinmarkedet 2026

Kjære kunsthåndverkere, kjære publikum, kjære Risørvenner!

Det er en stor glede å ønske velkommen til åpningen av det 48. Villvinmarkedet her på Risørs vakre torg!

Villvinmarkedet er mye mer enn et marked. Det er historier, møter, salg, utveksling og inspirasjon. I løpet av disse tre dagene blir torvet et samlingspunkt for glede, faglig kompetanse, inspirasjon og dialog.

I år deltar 95 kunsthåndverkere fra seks europeiske land: Norge, Danmark, Sverige, Finland, Ukraina og Ungarn. De har reist hit med arbeider som representerer utallige timer med kunnskap, erfaring og faglig dyktighet. Noen er med for første gang, mens andre har deltatt i mange år. Sammen skaper vi et marked som er helt unikt.

I forbindelse med Villvinmarkedets 40-årsjubileum skrev Lederen for Norske Kunsthåndverkere, Lise Stang Lund, at «Villvinmarkedet i Risør gjør byen større noen dager, og det bidrar til utvidelse av kunsthåndverkets arena». Det er en flott formulering. For nettopp dette skjer hvert år: Risør åpner seg mot verden, og kunsthåndverket får møte et stort og nysgjerrig publikum.

I år markeres et viktig jubileum. Det er 50 år siden en gruppe unge og nyutdannede kunsthåndverkere valgte å forlate hovedstaden for å slå seg ned her i Risør. Året var 1976. Under navnet Villvin etablerte de seg i sentrum av byen, med fellesverksted i den nedlagte stolfabrikken til Goodwin Gundersen i Krag's gate. Mange husker sikkert de lange trappene som førte opp til verkstedutsalget vårt.

Det var et modig valg av de unge som kom. De ønsket ikke å trekke seg tilbake fra samfunnet, men tvert imot å være en del av det. De bygget et arbeidsfellesskap basert på samarbeid, deling av kunnskap og troen på at kunsthåndverk kunne være en levende kraft i lokalsamfunnet.

Fem år senere, i 1981, arrangerte Villvin sin første jubileumsutstilling. Det skjedde på Risør Rådhus og interessen var enorm! Før åpningen sto folk i kø helt ned til Strandgata. Risørfolk hadde tatt kunsthåndverkerne til sitt hjerte!!

De neste årene vokste Villvin seg stadig sterkere. I 1986 tilbrakte et fullt NRK-team en uke i Risør for å dokumentere miljøet. Resultatet ble en halv times dokumentar vist i beste sendetid på statskanalen rett etter Dagsrevyen.

To år senere åpnet Galleri Villvin; landets første profesjonelle salgs- og visningsted for Kunsthåndverk.

Slik ble historien om Villvin en fortelling om fellesskap, skaperglede og det å løfte i flokk.

De to grunnleggerne Arnfinn Haugen og Bibiche Mourier er fortsatt sentrale resurser i Villvin.

Bibiche har deltatt på så godt som samtlige markeder. I år er hun selvfølgelig også med.

Arnfinn er, og har vært Villvins utrettelige tekniske leder og materialforvalter i flere tiår. Du ser ham garantert på området - høyt og lavt, sent og tidlig.

Festival-leder Camilla Børresen har stålkontroll på det administrative for hun har lagt alt til rette i forkant. Underveis sees hun både i galleriet og i raskt tempo mellom bodene på torvet.

Vi er enormt takknemlig for de mange frivillige som stiller trofast opp år etter år. Uten dere hadde villvinmarkedet aldri kunnet gjennomføres!!

Villvins historie har mange fellestrekk med historien til Norske Kunsthåndverkere. Begge ble etablert i 1976, begge representerer sterke tradisjoner, og begge vil bidra til å fornye og utvikle kunsthåndverket.

At Villvin har satt dype spor lokalt, ble tydelig understreket da gruppen mottok Risør kommunes ærespris i 2015. Da sa ordfører Per Lunden:

«Villvins store bragd var ikke at de kom til Risør, men at de ble værende.»

Det er godt sagt. Gjennom fem tiår har Villvin vært med på å forme Risørs identitet som kunst&kulturby og bidratt til å gjøre byen kjent langt utenfor Norges grenser.

Arbeidet med markedet starter i januar. For deltakerne starter det kanskje like tidlig. For det ligger mange måneders planlegging, produksjon og forberedelser bak det vi ser rundt oss i dag. For publikum handler besøket ofte om forventning, nysgjerrighet og kanskje jakten på noe helt spesielt.

Men når alt forarbeidet er gjort, står vi igjen med det viktigste:

Opplevelsen av å være sammen.

Å vandre mellom bodene. Å møte menneskene bak arbeidene. Å høre historiene om hvordan et smykke, et keramikkfat, en tekstil eller en treform ble til. Kanskje finner du akkurat det du lette etter. Eller kanskje oppdager du noe du aldri visste at du ønsket deg.

For mange er terskelen lavere for å stanse ved en markedsbod enn å gå inn i et galleri. Derfor er Villvinmarkedet en så viktig møteplass for både kunstner og publikum. Her oppstår samtaler, relasjoner og nye bekjentskaper. Her skapes minner som varer.

Filosof Hannah Arendt sier det slik: En felles verden oppstår bare når mennesker gjennom samtale og handling trer fram i det mangfoldet som oppstår når mange mennesker er sammen. Et menneske trenger å møte andre mennesker. Det først er i et fellesskap at den enkelte kan tre frem som seg selv.

Så dere, la oss nyte disse tre dagene sammen. La oss glede oss over at torvet igjen er fylt av godt kunsthåndverk og sommerglade mennesker. La oss feire 50 år med Villvin, 48 år med Villvinmarkedet, og la oss feire rikt og allsidig kunsthåndverk som fortsatt skal utfordre, begeistre og inspirere!

Takk for oppmerksomheten og lykke til alle sammen!